

Aleg. 175

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony projekt ustawy zmieniającej postanowienia §§. 3., 4., 6., 11. i 12. Statutu krajowego tudzież ordynację wyborczą sejmową dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 6. marca 1906.

Wnioskodawca :
Głabiński w. r.

Małachowski, Bynowski, Maiss, Jabłoński, Bednarski, Michalski, Tomaszewski, Maryewski, Kolischer, Wurst, Jahl, Kleski, Loewenstein, Tarnawski, Lipiński, Sala, Rutowski.

Ustawa

zmieniająca postanowienia §§ 3, 4, 6, 11 i 12 Statutu krajowego
tudzież ordynację wyborczą sejmową dla Królestwa Galicji
i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

§. 3.

Sejm krajowy składa się ze stu sześćdziesięciu siedmiu członków, a mianowicie:

- a) ze stu piętnastu posłów wybieranych w grupie wyborczej powszechnego prawa głosowania;
- b) z czterdziestu posłów dopełniającej grupy wyborczej;
- c) z dwunastu członków na mocy piastowanej godności, a w szczególności: z trzech arcybiskupów lwowskich, księcia biskupa krakowskiego, dwóch biskupów przemyskich, biskupa tarnowskiego i biskupa stanisławowskiego;

z rektorów uniwersytetu krakowskiego i lwowskiego, oraz szkoły politechnicznej lwowskiej i z prezesa akademii umiejętności.

W razie wakującej stolicy arcybiskupiej lub biskupiej jest administrator dycyezyi członkiem Sejmu krajowego.

§. 4.

Cesarz mianuje dla kierownictwa sejmem marszałka krajowego i jego pierwszego zastępcę z grona Sejmu. Sejm wybiera drugiego zastępcę marszałka ze swego grona.

§. 6.

Czas trwania funkcji marszałka krajowego i jego zastępców tudzież wybranych członków Sejmu krajowego (okres sejmowy) oznacza się na lat sześć.

Wybory posłów sejmowych nie mogą być przez wyborców sejmowych odwołane.

Po upływie zwykłego okresu sejmowego lub po wcześniej dokonanem rozwiązaniu Sejmu, niemniej w razie ustąpienia poszczególnych posłów, rozpisuje się nowe wybory.

Byli członkowie Sejmu mogą być ponownie wybrani.

§. 11.

Wydział krajowy jako zarządzający i wykonawczy organ Sejmu składa się pod przewodnictwem marszałka krajowego z ośmiu członków wybranych z łona Sejmu.

Dla kierowania Wydziałem mianuje marszałek krajowy swego zastępcę z pośród członków Wydziału krajowego.

§. 12.

Dwóch członków Wydziału krajowego wybierają posłowie z grupy wyborczej powszechnego głosowania wybrani w okręgach wyborczych od nr. 1. do 38., oznaczonych w ordynacyi wyborczej, dwóch członków wybierają posłowie tej grupy, wybrani w okręgach wyborczych od nr. 39. do 110. włącznie; dwóch członków wybierają posłowie grupy wyborczej dopełniającej; dwóch członków wybiera całe zgromadzenie sejmowe ze swego grona.

Każdy taki wybór przychodzi do skutku bezwzględną większością głosów. Jeżeli nie uzyskano bezwzględnej większości głosów przy głosowaniu pierwszym i powtórnem, wówczas należy przedsięwziąć wybór ściślejszy pomiędzy temi dwiema osobami, które przy drugim głosowaniu otrzymały największą ilość głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

Ordynacya wyborcza sejmowa.

I. O grupach, okręgach i ciałach wyborczych oraz o miejscach wyboru.

§. 1.

Uprawnieni do wyborów posłów w obydwóch grupach wyborczych tworzą w każdym okręgu wyborczym jedno ciało wyborcze, wybierające wyznaczoną na dany okręg wyborczy ilość posłów.

W grupie wyborczej powszechnego prawa głosowania jest w całym kraju sto dziesięć okręgów wyborczych, wybierających stu piętnastu posłów, a mianowicie:

W mieście Lwowie siedm okręgów wyborczych, z których każdy wybiera po jednym pośle, a w szczególności:

1. Północna część śródmieścia począwszy od ulicy Ruskiej, Rynku, placu Kapitulnego i placu Św. Ducha aż po dzielnicę Żółkiewską, oraz północną część dzielnicy Łyczakowskiej począwszy od ulicy Czarneckiego i Łyczakowskiej po ulicę Paulinów, Piaskową, Leśną, kościółek św. Wojciecha, ulicę św. Wojciecha, Teatyńską, Kiselki aż do dzielnicy Żółkiewskiej.

2. Część Śródmieścia i dzielnicy krakowskiej między okręgiem pierwszym, ulicą Podwale, Wałową, Halicką, Sobieskiego, placem Maryackim, ulicą Kopernika, Leona Sapiehy, Gródecką, Kaźmierzowską, Kollataja, placem Smolki, ulicą Jagiellońską i placem Św. Ducha.

3. Część dzielnicy drugiej i trzeciej między okręgiem pierwszym i drugim od strony południowej, ulicą Janowską, Kleparowską, Inwalidów, torem kolei państwowej po ulicę Kapielową, Kiselki i po dzielnicę czwartą.

4. Reszta Śródmieścia tudzież część dzielnicy pierwszej i czwartej otoczona okręgiem pierwszym i drugim, placem Maryackim, ulicą Akademicką, Fredry, Batorego, Kochanowskiego, Św. Piotra i Łyczakowską.

5. Część dzielnicy pierwszej otoczona okręgiem drugim i czwartym, ulicą Ossolińskich, Kalecza, Gołębią, Mochneckiego, Supińskiego, Pełczyńską, Stryjską po granicę gminy, ulicą Sichowską, Zieloną, Szewczenki, Kochanowskiego.

6. Część dzielnicy pierwszej, otoczona okręgiem piątym i drugim, ulicą Leona Sapiehy, Polną i Kulparkowską i granicą gminy.

7. Reszta dzielnicy pierwszej, drugiej, trzeciej i czwartej otoczona granicą gminy i okręgami drugim, trzecim, czwartym, piątym i szóstym.

Kraków ma 5 okręgów wyborczych następujących, z których każdy wybiera po jednym posle;

8. Dzielnica pierwsza i druga (Śródmieście, Wawel).

9. Dzielnica trzecia i siódma (Nowy Świat i Stradom) z czwartej dzielnicy (Piasek) część po ulicę Karmelicką.

10. Reszta dzielnicy czwartej (Piasek) i dzielnica piąta (Kleparz).

11. Dzielnica szósta (Wesoła).

12. Dzielnica ósma (Kazmierz).

13. Przemyśl wybiera dwóch posłów.

14. Stanisławów wybiera dwóch posłów.

15. Tarnopol wybiera dwóch posłów.

16. Tarnów wybiera dwóch posłów.

17. Kołomyja wybiera jednego posła.

Następne okręgi wyborcze wybierają po jednym posle.

Gminy:

18. Biała, Kęty, Andrychów.

19. Chrzanów, Oświęcim, Wadowice.

20. Żywiec, Sucha, Maków, Jordanów, Myślenice, Mszana dolna, Limanowa.

21. Podgórze.

22. Wieliczka, Bochnia.

23. Nowy Sącz.

24. Rzeszów.

25. Jarosław.

26. Nowy Targ, Stary Sącz, Zakopane, Krościenko nad Dunajcem.

27. Dębica, Ropeczyce, Sędziszów, Łańcut, Przeworsk, Leżajsk.

28. Mielec, Kolbuszowa, Sokołów, Rozwadów, Tarnobrzeg, Nisko, Rudnik.

29. Jasło, Gorlice, Biecz, Strzyżów, Frysztak, Grybów, Ciężkowice, Pilzno.

30. Sanok wraz z Posadą olchowską i Posadą sanocką, Krosno.

31. Sambor.

32. Drohobycz.

33. Stryj.

34. Gródek Jagielloński, Żółkiew.

35. Rawa ruska, Sokal.

36. Brzeżany, Złoczów.

37. Buczacz, Zaleszczyki, Borszczów, Tłumacz.

38. Brody, Stare Brody, Hucisko brodzkie, Łopatyn, Ruda brodzka, Radziechów, Podkamień.

Powiaty sądowe z wyłączeniem gmin okręgów wyborczych od nr. 13—38.

39. Chrzanów, Jaworzno.

40. Oświęcim, Zator, Andrychów.

41. Wadowice, Kalwarya.

42. Biała, Kęty.

43. Myślenice, Skawina.

44. Krzeszowice, Liszki.

45. Żywiec, Milówka.
46. Sucha, Maków, Jordanów.
47. Limanowa, Mszana dolna.
48. Nowy Targ, Czarny Dunajec, Krościenko.
49. Kraków, Podgórze.
50. Bochnia, Niepołomice.
51. Wieliczka, Dobczyce.
52. Brzesko, Wiśnicz.
53. Radłów, Wojnicz, Zakliczyn.
54. Tarnów, Tuchów.
55. Pilzno, Brzostek.
56. Ropczyce, Dębica.
57. Dąbrowa, Żabno.
58. Mielec, Radomyśl.
59. Tarnobrzeg, Rozwadów.
60. Nisko, Ulanów.
61. Kolbuszowa, Sokołów.
62. Rzeszów, Głogów.
63. Łańcut, Leżajsk.
64. Przeworsk.
65. Nowy Sącz, Stary Sącz, Muszyna.
66. Grybów, Ciężkowice.
67. Gorlice, Biecz.
68. Jasło, Żmigród.
69. Krosno, Dukla.
70. Strzyżów, Frysztak.
71. Brzozów.
72. Tyczyn.
73. Jarosław, Pruchnik, Radymno z wyłączeniem gmin przydzielonych do okręgów nr. 85,
74. Dynów, Dubiecko i z powiatu sądowego Bircza gminy, Bircza, Boguszówka, Huta Brzuska, Jasienica Sufczyńska, Korzeniec, Tarnówka.
75. Sanok z wyłączeniem gmin przydzielonych do okręgu nr. 83., Rymanów z wyłączeniem gmin okręgu nr. 83, z powiatu sądowego Bukowsko gminy: Bukowsko miasto, Bukowsko wieś, Nadolany, Nagórzany, Niebieszczany, Nowotaniec i z powiatu sądowego Lisko, gminy Lisko, Hoczew, Myczka, Myczkowce, Olehowa, Orelec, Polańczyk, Średnia Wieś, Tarnawa dolna, i Tarnawa górna.
76. Lwów z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 87; Winniki z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 87 i z powiatu sądowego Szczerzec gminy Maliczkowice, Nawarya i Siemianówka.
77. Cieszanów z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 85, Siemianowa z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 85 i z powiatu sądowego Lubaczów gminy: Lubaczów, Burgan, Cewków, Dąbrowa, Lisie Jamy, Oleszyce, Ostrowiec.
78. Mościska z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 88, Sądowa Wisznia z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 88, z powiatu sądowego Rudki gminy. Rudki, Czernichów, Koniuszki siemianowskie, Kupnowice Nowe, Milczyce, Podhajczyki, Zagórze, z powiatu sądowego Komarno gminy: Andryanów, Buczwały, Chłopy, Katorynice, Komarno, Małpa, Rumno, Tuligłowy, z powiatu sądowego Sambor: Biskowice, Burczyce Nowe, Czukiew, Czyszki, Dąbrówka, Głęboka, Kalinów (Kaisersdorf), Łanowice, Nadyby, Radłowice, Sasiadowice, Strzałkowice, Stupnica polska, Uherce zapł.
79. Z powiatu sądowego Bóbrka gminy Bóbrka, Hucisko, Stare Sioło, z powiatu sądowego Gliniany gminy Hanaczów,

Hanaczówka, z powiatu sądowego Przemyślany gminy Przemyślany, Białe, Chlebowice Świrskie, Ciemierzynce, Dunajów, Kimirz, Kopań, Majdan Lipowiecki, Niedzieliska, Pleników, Poluchów Mały, Świrz, z powiatu sądowego Chodorów gminy: Chodorów, Brzozdowce, z powiatu sądowego Rohatyn gminy Rohatyn i Podhamień, z powiatu sądowego Bołszowce gminy Bołszowce, Słobódka Konkolnicka, Zagórze Konkolnickie, z powiatu sądowego Bursztyn gminy Bursztyn, Ludwikówka, Wiszniów, Żurów, z powiatu sądowego Żydaczów gminy Żydaczów, Ruda.

80. Z powiatu sądowego Tarnopol gminy Borki Wielkie, Bieniów, Chodaczków Wielki, Czernichów mazowiecki, Czółkańszczyzna, Draganówka, Isypowce, Janówka, Kokutkowce, Łozowa, Obarzańce, Płotycz, Poczapińce, Seredynce, Zahajka, Zagrobela; z powiatu sądowego Kozowa gminy Budyłów, Dmuchawiec, Helenków, Kozłów, Kozowa, Taurów, Teofipółka, Wiktorówka; z powiatu sądowego Zbaraż gminy Berezowica mała, Hrycowce, Kapuścińce, Kretowce, Kujdańce, Kurniki, Iwańczańskie, Netreba, Opryłowce, Sieniawa, Stryjówka, Tarasówka, Wołachówka, Żarudeczko, Żarudzie, Zbaraż Stary, Zbaraż miasto; z powiatu sądowego Załoźce gminy Gontowa, Huta Pieniacka, Majdan Pieniacki, Maleniska, Palikrowy, Pańkowce, Reniów, Trościaniec Wielki, Załoźce.

81. Z powiatu sądowego Trembowla gminy Trembowla, Bernardówka, Brzyczówka, Krowinka, Łoszniów, Nałuże, Ostrowczyk. Plebanówka, Pantalicha, Podhajczyki Justynowe, Strusów, Tiutków, Zaścianocze; z powiatu sądowego Budzanów gminy Budzanów, Janów, Młyniska, Słobódka Janowska; z powiatu sądowego Skałat gminy Skałat, Chmieliska, Hałuszyńce, Panasówka, Połupanówka, Skałat stary, Tarnoruda; z powiatu sądowego Grzymałów gminy Grzymałów, Bucyki, Eleonorówka, Hlibów, Krasne, Mazurówka, Podlesie Grzymał., Poznanka Hetm.; z powiatu sądowego Podwołoczyska gminy Podwołoczyska, Kaczanówka, Mysłowa, Rosochowańce, Zadniszówka.

82. Z powiatu sądowego Buczacz gminy Bobulińce, Dobropole, Duliby, Dźwinogród, Jazłowiec, Podlesie, Podzameczek, Żnibrody; z powiatu sądowego Monasterzyska gminy Monasterzyska, Barysz, Dubienko, Folwarki, Huta nowa, Huta stara, Korosciatyn, Puźniki, Słobódka dolna; z powiatu sądowego Czortków gminy Czorków, Biały Potok, Byczkowce, Jagielnica, Salówka, Słobódka Dżuryńska, Wygnanka; z powiatu sądowego Podhajce gminy Podhajce, Bekersdorf, Białokiernica, Dobrowody, Korzowa, Kotuzów, Mądzelówka, Paniowice, Szwejków, Toustobaby, Uhrynów, Wolica, Zahajce, Zawadówka; z powiatu sądowego Wiśniowczyk gminy Wiśniowczyk, Małowody, Rosochowaciec, Sokolniki, Sokołów.

83. Powiaty sądowe Lisko z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 75, Ustrzyki dolne, Bukowsko z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 75, z powiatu sądowego Sanok gminy Czerteż, Dąbrówka Rуска, Dolina, Dudyńce, Hłameza, Hołoczków, Kostarowce, Lalin, Łodzina, Międzybrodzie, Odrzechowa, Olchowce, Rakowa, Sanoczek, Siemuszowa, Srogów dolny, Srogów górny, Stróże małe, Stróże wielkie, Trepca, Tyrawa Solna, Wielopole, Wola krecowska, Wujskie, Zabłotce, Załuż, Zahutyn, Zasław; z powiatu sądowego Rymanów gminy Rymanów, Bałużanka, Czeremcha, Dalejowa, Kamionka, Krulik wołoski, Lipowiec, Polany Surowiczne, Rudawka, Jaśliska, Rudawka Rymanowska, Sieniawa, Szklary, Tarnawka, Wisłoczek, Wola Niżna, Wola Wy-

zna, Wałuszowa, Wróblak szlachecki, Wulka, Zawadka Rymanowska, Zawoje.

84. Powiaty sądowe Przemyśl, Niżankowice, Dobromil, Bircza z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 74.

85. Powiaty sądowe Lubaczów z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 77. Rawa ruska z powiatu sądowego Radymno gminy Bobrowka, Korzenica, Mięksiz Nowy, Mięksiz Stary, Nienowice, Sośnica, Święte, Tuchla, Wietlin, Wysocko, Zaleska Wola; z powiatu sądowego Sieniawa gminy Cętula, Cieplice, Dąbrowica, Dobra, Leżachów, Mołodycz, Pawłowa, Piskorowice, Radawa, Zaradawa; z powiatu sądowego Cieszanów gminy Brusno Stare, Gorajec, Krzywicz, Lubliniec Nowy, Lubliniec Stary, Płazów, Podemszczyzna, Ułazów, Żuków.

86. Powiaty sądowe Gródek, Janów, Jaworów, Krakowiec.

87. Powiaty sądowe Bóbrka z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 79, Żydaczów z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 79, Mikołajów Szczerzec z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 76 i . . z powiatu sądowego Łwów gminy Borki Dominikańskie, Ceperów, Grzęda, Krzywczyce, Grzybowice, Jaryczów stary, Kozice, Laszki murowane, Podliski małe, Podciemno, Podliski Wielkie, Remenów, Rudańce, Rzęsna ruska, Sieciechów, Skniłów, Skniłówek, Sołonka, Sroki Lwowskie, Stroniatyn, Wisłoboki, Zapytów, Zaszaków, Zawadów, Żyrawka; z powiatu sądowego Winniki gminy Czarnuszowice, Czyżyków, Gaje, Hermanów, Mikłaszów, Pikułowice, Podbereże.

88. Powiaty sądowe Starasól, Sambor z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 78, Rudki z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 78, Komarno z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 78, z powiatu sądowego Mościska gminy Bojowice, Bretowice, Balice, Bolanowice, Chłopie, Czerniawa, Czyżowice, Czystzki, Hankowice, Hodynie, Horysławice, Jatwiegi, Kałników, Koniuszki Naniwskie, Laszki Gościnne, Małnow, Monczary, Ostrowiec, Pakość, Myślatycze, Podgać, Radenice, Sokola, Starzawa, Sudkowice, Tomanowice, Wola Małnowska i z powiatu sądowego Sądowa Wisznia gminy Bortiatyn, Chorośnica, Dmytrowice, Dydiatycze, Makuniów, Mistyce, Mokrzany małe, Mokrzany Wielkie, Orchowice, Podliski, Dołhomościska, Hołodówka, Księżymost, Sanniki, Szeszerowice, Tuligłowy, Wiszenka, Wola Arłamowska, Wołczyszczowice, Zagrody, Zarzece, Kulmatycze, Nikłowice.

89. Powiaty sądowe Baligród, Lutowiska, Stary Sambor, Turka, Borynia.

90. Powiaty sądowe Drohobycz, Podbuż, Łąka.

91. " " Stryj, Skole, Medenice.

92. " " Dolina, Bolechów, Roźniatów, Żu-

rawno.

93. Powiaty sądowe Kałusz, Wojniłów, Sołotwina, Bohoroczany.

94. Powiaty sądowe Nadwórna, Delatyn, Ottynia, Tłumacz.

95. " " Kołomyja, Gwoździec, Peczeniżyn.

96. " " Kutry, Kosów, Żabie, Zabłotów.

97. " " Śniatyn, Horodenka, Obertyn.

98. " " Zaleszczyki, Tłuste, Czortków z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 82.

99. Powiaty sądowe Borszczów, Mielnica.

100. " " Husiatyn, Kopyczyńce, Skalał z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 81 i Grzymałów z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 81.

101. Powiaty sądowe Trembowla z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 81, Budzanów z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 81, Tarnopol z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 80, Mikulińce i Wiśniowczyk z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 82.

102. Powiaty sądowe Buczacz z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 82, Monasterzyska z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 82, Podhajce z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 82: Potok złoty.

103. Powiaty sądowe Stanisławów, Tyśmienica, Halicz.

104. " " Rohatyn, Bursztyn, Bołszowce, Chodorów, wszystkie z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 79.

105. Powiaty sądowe Brzeżany, Złoczów i Kozowa z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 80.

106. Powiaty sądowe Zborów, Zaleszczyce z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 80, Zbaraż z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 80 i Nowe Sielo.

107. Powiaty sądowe Brody, Łopatyn, Radziechów.

108. " " Kamionka strum., Busk, Olesko, Przemyślany z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 79 i Gliniany z wyłączeniem gmin okręgu Nr. 79.

109. Powiaty sądowe Sokal, Bełzec, Uhnów.

110. " " Żółkiew, Kulików, Mosty wielkie, Niemirów.

W grupie wyborczej dopełniającej jest w całym kraju 34 okręgów wyborczych, wybierających bezwzględną większość głosów czterdziestu posłów, a mianowicie wybierają uprawnieni do głosowania w tej grupie:

1. w mieście Lwowie pięciu posłów.

2. " " Krakowie trzech posłów.

Po jednym posle wybierają uprawnieni do głosowania:

3. w powiecie politycznym Przemyśl.

4. " " Stanisławów.

5. " " Tarnopol.

6. " " Tarnów.

7. " " Kołomyja.

8. " " Drohobycz.

9. W powiatach politycznych Chrzanów i Wadowice.

10. " " Biała, Żywiec, Myślenice.

11. " " Podgórze, Kraków.

12. " " Bochnia, Wieliczka.

13. " " Nowy Sącz, Grybów.

14. " " Nowy Targ, Limanowa, Brzesko.

15. " " Gorlice, Pilzno, Ropczyce.

16. " " Jasło, Krosno.

17. " " Sanok, Brzozów.

18. " " Rzeszów, Strzyżów.

19. " " Dąbrowa, Mielec, Tarnobrzeg.

20. " " Kolbuszowa, Nisko, Łańcut, Przeworsk.

21. " " Jarosław, Cieszanów.

22. " " Jaworów, Mościska, Gródek.

23. " " Sambor, Rudki.

24. " " Lwów, Bóbrka, Przemyślany.

25. " " Sokal, Rawa, Żółkiew.

26. " " Brody, Kamionka, Zbaraż.

27. " " Złoczów, Zborów.

28. " " Brzeżany, Rohatyn.

29.	W powiatach politycznych	Buczacz, Czortków.
30.	" "	Trembowła, Skałat, Podhajce, Husiatyn.
31.	" "	Borszczów, Zaleszczyki, Horodenka, Tlumacz.
32.	" "	Śniatyn, Kosów, Nadwórna, Peczenizyn, Bohorodczany, Kałusz.
33.	" "	Stryj, Żydaczów.
34.	" "	Turka, Stary Sambor, Dobromil, Lisko.

§. 2.

Jeśli pewien powiat sądowy, jako taki przydzielony został do okręgu wyborczego, to należy brać ów powiat sądowy w tych rozmiarach terytoryalnych, jakie posiadał w czasie przedsięwzięcia wyboru; w odnośny wszakże powiat sądowy nie wchodzi gminy (część gmin), wyraźnie wcielone do innego okręgu wyborczego. W razie utworzenia nowego powiatu sądowego mają aż do chwili wydania ustawy, zmieniającej ordynację wyborczą do Sejmu uprawnieni do wyboru w nowo utworzonym powiecie sądowym wykonywać swe prawa wyborcze w tym okręgu wyborczym, gdzie przydzielony jest ów powiat sądowy, do którego należeli przed utworzeniem nowego okręgu sądowego.

Postanowienia poprzedniego ustępu mają analogiczne zastosowanie także do gmin (części gmin).

Jeżeli z miastem (miasteczkiem), które jako takie w dołączonym do tej ustawy tabelarycznym dodatku wcielone jest w pewien okręg wyborczy, łączą się inne miejscowości (części miejscowości) w jedną gminę miejscową, wówczas tylko uprawnieni do wyboru z samego miasta (miasteczka), wybierają w tym okręgu wyborczym, o ile cała gmina miejscowa nie jest w dodatku wyraźnie przydzielona do odnośnego okręgu wyborczego.

§. 3.

W grupie powszechnego głosowania jest każda gmina miejscowa i każda wymieniona część gminy (miejscowość, okręg miejski, miasta), miejscem wyboru.

Gminy miejscowe, które wedle ostatniego powszechnego spisu ludności liczą 1.200 lub mniej mieszkańców, mogą być w drodze rozporządzenia politycznej władzy krajowej złączone z najbliższymi gminami tego samego okręgu wyborczego w grupy wyborcze.

Poszczególne takie gminy mogą być także przydzielone do najbliższych, ponad 1.200 mieszkańców liczących gmin. W obu jednakże wypadkach nie mogą tworzyć jedną grupę gmin liczącą razem ponad 5.000 mieszkańców.

Przy rozporządzeniach w duchu powyższego ustępu należy trzymać się zasady, ażeby miejsce wyboru tak było obrane, iżby wyborcy dostać się tam mogli bez nadmiernej straty czasu.

Zarządzenia, wydane w myśl drugiego ustępu, należy ogłosić w interesowanych gminach, w przyjęty tam sposób, równocześnie z rozpisaniem wyborów.

W grupie uzupełniającej jest miejscem wyborów siedziba Starostwa powiatowego dla uprawnionych wyborców w jego obrębie.

II. O prawie wyborczem i wybieralności.

§. 4.

Uprawnioną do wyboru jest w grupie powszechnego głosowania każda osoba płci męskiej, jeżeli w dniu rozpisania wyborów jest obywatelem austryackim, ukończyła 24 lat życia, nie jest wyjętą ani wyłączoneą od prawa wyborczego wedle ordynacyi sejmowej i w dniu rozpisania wyborów ma swe mieszkanie (§. 66. ustawy z 1. sierpnia 1895 Nr. 111 Dz. p.) przynajmniej od roku w gminie (obszarze dworskim), w której prawo wyborcze ma być wykonanem.

W grupie wyborczej dopełniającej jest uprawnioną do głosowania każda osoba płci męskiej lub żeńskiej, jeżeli w dniu rozpisania wyborów jest obywatelem austryackim (obywatelką), ukończyła 24 lat życia, nie jest wyjętą ani wyłączoneą od prawa wyborczego wedle ordynacyi sejmowej i nadto:

a) bądź ukończyła studia akademickie i przynajmniej od roku opłaca tytułem państwowego podatku gruntowego lub osobisto-dochodowego conajmniej kwotę 100 koron rocznie;

b) bądź też opłaca przynajmniej od roku tytułem państwowego podatku gruntowego lub osobisto-dochodowego conajmniej kwotę 200 koron rocznie.

Uprawnieni do głosowania w grupie wyborczej dopełniającej mogą wykonywać swe prawo wyborcze także w grupie powszechnego głosowania, jeżeli odpowiadają wymogom ustępu pierwszego.

Uprawnienie do głosowania stwierdza się przez zapisanie do listy wyborczej w każdym miejscu wyboru (§. 3.). Dla uprawnionych do głosowania w grupie wyborczej dopełniającej będzie zestawioną lista wyborcza przez starostwo dla każdego powiatu politycznego.

§. 5.

Prawo wyborcze może być wykonywane tylko osobiście. W grupie wyborczej dopełniającej jednak wolno kobietom zamężnym głosować także przez mężów. Każdy uprawniony do wyboru ma w danej grupie wyborczej prawo do jednego głosu.

§. 6.

Uprawniony do wyborów w grupie powszechnego głosowania wykonywa swe prawo wyborcze w gminie, w której w dniu rozpisania wyborów ma przynajmniej od roku stałą siedzibę. Jeżeli części tej gminy przydzielone są do różnych okręgów wyborczych, to uprawniony wykonywa swe prawo wyborcze w tej części gminy, w której mieszka w czasie rozpisania wyboru.

Te osoby, których miejsce zamieszkania znajduje się na obszarze dworskim, niewcielonym do związku gminy, wykonują pod tym samym warunkiem prawo wyborcze w tej gminie, z którą obszar dworski stanowi jedną miejscowość. Tam,

gdzie ten ostatni wypadek nie zachodzi, oznacza polityczna władza krajowa tę gminę miejscową, w której mieszkańcy obszaru dworskiego mają wykonywać swe prawo wyborcze.

Jeśli uprawniony do wyboru w dniu rozpisania wyboru przynajmniej od roku posiadał więcej miejsc zamieszkania, to dla wykonania prawa wyborczego jest to miejsce zamieszkania rozstrzygające, w którym on w czasie rozpisania wyborów piastuje publiczny urząd, lub też — o ile ów warunek nie zachodzi — ma siedzibę swej działalności zawodowej, albo — skoro i to kryterium nie da się zastosować — gdzie w oznaczonym czasie znajduje się główne miejsce zamieszkania w kraju.

Jeśli rozstrzygnięcia nie można wydać po myśli istniejących postanowień, wolno uprawnionemu do wyboru swobodnie oznaczyć, w której gminie mieszczącej w sobie jego miejsce zamieszkania, chce wykonać swe prawo wyborcze.

W grupie dopełniającej głosuje uprawniony do wyborów w siedzibie starostwa powiatowego przy analogicznem zastosowaniu powyższych postanowień.

§. 7.

Pozostający w stałej lub czasowej czynnej służbie oficerowie, duchowni, wojskowi, gażyści bez klasy rangi i osoby stanu żołnierskiego siły zbrojnej, względnie żandarmeryi, wliczając również czasowo urlopowanych — nie mogą ani wybierać ani być wybrani.

Od wybieralności wyłączeni są nadto wszyscy, w stałej lub czasowej czynnej służbie pozostający urzędnicy siły zbrojnej.

Nie doznaje wszakże ograniczenia wybieralność tych przynależnych do siły zbrojnej, którzy z powodu ustawowego obowiązku odbywania ćwiczeń wojskowych (służbowych) znajdują się w danej chwili w służbie czynnej.

§. 8.

Od prawa wyboru i wybieralności są wykluczeni:

1. Wszystkie osoby, pozostające pod władzą ojcowską, opieką lub kuratelą.

2. Ci, którzy pobierają zaopatrzenie ubogich z funduszów publicznych lub gminnych, lub też w roku bezpośrednio poprzedzającym wybór, zaopatrzenie takie pobierali, lub którzy wogóle są ciężarem dla dobroczynności publicznej.

Nie należy wszakże ze względu na prawo wyborcze uważać za takie zaopatrzenie, ani za akt dobroczynności publicznej: wsparcie z kas chorych, rent z powodu wypadku, starości lub nieudolności do pracy, bezpłatnego utrzymania w publicznych zakładach leczniczych, uwolnienia od opłaty szkolnej, udzielenia środków naukowych, lub stypendyów, ani też zapomóg z powodu klęski.

3. Osoby, do których majątku otworzono konkurs, aż do chwili jego ukończenia, a jeśli dłużnik jest kupcem, aż do odzyskania napowrót zdolności do praw określonych w §. 246. ordynacyi konkursowej z 25. grudnia 1868 Dz. u. p. nr. 1. ex 1869.

4. Osoby, które z powodu zbrodni lub z powodu przekroczenia kradzieży, sprzeniewierzenia lub udziału w nich,

oszustwa, stręczenia do nierządu, (§§. 460, 471, 463, 464, 512. u. k.), z powodu oznaczonych w paragrafie 1. ustawy z d. 28-go maja 1881 Dz. u. p. Nr. 47 i w §. 1 ustawy z 25-go maja 1883 Dz. u. p. Nr. 78 — czynów karygodnych, lub z powodu przekroczenia z §§. 1, 2, 3, 4 i 5. przedostatni ustęp ustawy z 24-go maja 1885 Dz. u. p. Nr. 89 skazane zostały na karę.

Ten skutek zasądzenia ustaje co do zbrodni wliczonych w §. 61. 1 do 10, ustawy z d. 15-go listopada 1867. Dz. u. p. N. 131. z końcem kary; co do innych zbrodni po upływie lat 10, jeśli winny skazany został co najmniej na karę lat pięciu zresztą po upływie lat pięciu, co do innych zaś przytoczonych wyżej czynów karygodnych po upływie lat trzech od ukończenia kary.

5. Osoby, które skazane zostały na karę z powodu przekroczenia §§. 45, 47, 48 i 49 ustawy wojsk. z dnia 11. kwietnia 1889, dz. u. p. nr. 41, — na przeciąg lat trzech od ukończenia kary.

6. Osoby, które z powodu przekroczenia przeciwko ustawowym postanowieniom karnym, wydanym dla ochrony wolności wyborczej sądownie skazane zostały na karę, jeśli ów czyn popełnionym został przy wyborach do Izby posłów Rady państwa lub Sejmu.

7. Osoby, które oddane zostały pod nadzór policyjny lub do zakładu robót przymusowych, aż po upływie lat trzech po wygaśnięciu nadzoru policyjnego, względnie po wypuszczeniu z zakładu robót przymusowych.

8. Osobom, którym przez sądy odjętą została ojcowska władza nad dziećmi, dopóki owe dzieci pozostają pod cudzą opieką, w każdym razie w ciągu lat trzech po sądowem zarządzeniu.

9. Osoby, które z powodu opilstwa lub nałogowego pijaństwa na podstawie U. k. lub innych postanowień ustawowych więcej niż dwukrotnie skazane zostały na karę aresztu na przeciąg lat trzech od chwili ukończenia tej kary.

III. O rozpisaniu i przygotowaniu wyborów.

§. 9.

C. k. Namiestnik oznaczy dnie wyborów w ten sposób, iżby wszystkie potrzebne przygotowania przed nadejściem takiego dnia były ukończone.

§. 10.

Rozpisanie wyborów należy podać do wiadomości za pośrednictwem urzędowej gazety krajowej i plakatami we wszystkich gminach i miejscach wyboru w obrębie Królestwa Galicyi i Łodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rozpisanie poszczególnych wyborów uzupełniających należy ogłosić w urzędowej gazecie krajowej i plakatami w gminach i miejscach wyboru okręgu wyborczego.

§. 11.

W grupie powszechnego głosowania uprawnieni do wyboru jednej gminy łącznie z uprawnionymi do wyboru obszaru dworskiego, który ewentualnie w myśl §. 6. 2. ustęp, wzięść należy w rachubę, będą przez naczelnika gminy (burmistrza) w alfabetycznym porządku z podaniem charakteru, mieszkania wpisani do specjalnych list wyborczych.

Jeżeli uprawnieni do wyboru w jednej gminie wybierają w różnych okręgach wyborczych, należy dla każdej części gminy, przydzielonej do pewnego okręgu wyborczego sporządzić odrębną listę wyborczą.

Podobnie, jeżeli czynność wyborcza w obrębie jednej gminy dokonywa się w kilku lokalach wyborczych (§. 16. ust. 4.), do których przydziela się wyborców, według ich terytoryalnej przynależności, należy listę wyborczą sporządzić odrębnie dla każdego z odnośnych terytoryalnych obszarów gmin.

Jeżeli uprawnieni do wyborów z kilku gmin wybierają w miejscu wyboru grupy wyborczej, to listy wyborcze poszczególnych gmin miejscowych, zestawione jako listy częściowe, tworzyć winny podstawę czynności wyborczej, tak jednak, aby nie potrzeba było sporządzać z nich jednej listy wspólnej. Listy wyborcze zakładać należy conajmniej w dwóch egzemplarzach, z których jeden po ukończeniu czynności wyborczej pozostanie w ewidencji u naczelnika gminy, a z końcem każdego roku przez ósmiodniowy termin, który należy ogłosić, będzie wyłożony do przejrzania dla każdego.

§. 12.

Po sporządzeniu listy wyborczej winien naczelnik gminy oba jej egzemplarze przedłożyć swojej bezpośrednio przelożonej państwowej, politycznej władzy. Dla miast z własnym statutem, wyjąwszy stolicę kraju, wyznacza polityczna władza krajowa starostwo, które ma przeprowadzić zbadanie list wyborczych i rozstrzygać reklamacje; tej władzy ma naczelnik gminy przedłożyć listy wyborcze.

Państwowa władza polityczna winna dostrzeżone usterki w liście wyborczej sprostować z urzędu i jeden egzemplarz sprostowanej listy zwrócić naczelnikowi gminy, ten zaś winien listę wyłożyć do dowolnego przeglądu na dni czternaście w lokalu urzędowym gminy codziennie przez czas, który oznacza władza polityczna, a który należy publicznie ogłosić i wyłożenie listy wyborczej podać do publicznej wiadomości z wyznaczeniem czternastodniowego terminu reklamacyjnego, który się ma liczyć od dnia dokonanego ogłoszenia. Jeśli uprawnieni do wyboru z jednej gminy wybierają w różnych okręgach wyborczych (§. 11, ustęp. drugi, zdanie pierwsze), to listy wyborcze wyłożyć należy w obrębie odnośnych okręgów wyborczych.

W gminach, liczących ponad 5.000 mieszkańców, winna być lista wyborcza co dnia przynajmniej na ośm godzin wyłożona do przejrzania; przytem należy listę wyborczą w czas odbić w dostatecznej liczbie egzemplarzy i każdemu od początku terminu reklamacyjnego na żądanie wydawać za zwrotem przypadających za egzemplarz kosztów sporządzenia.

Kto się domaga wydania mu egzemplarza odbitej listy wyborczej, ma o tem donieść naczelnikowi gminy w ciągu dni ośmiu porożpisaniu wyboru; uskuteczniłone zgłoszenie obowiązuje zgłaszającego do odbioru i opłacenia kosztów sporządzenia przypadających na zamówione egzemplarze list wyborczych.

Zgłoszenia nadchodzące po upływie tego czasu nie będą uwzględniane.

W ciągu dalszych dni ośmiu należy złożyć 50% przypuszczalnych kosztów sporządzenia u naczelnika gminy, w przeciwnym bowiem razie zgłoszenie będzie bezskuteczne.

Resztę kosztów należy uiścić przy odbiorze listy, a w razie nieodebrania listy przez zamawiającego, mogą być one ściągnięte także w drodze egzekucyi politycznej.

Pod tymi samymi warunkami wydać należy każdemu na żądanie również dodatki do listy wyborczej.

§. 13.

Osoby, którym w odnośnem ciele wyborczem przysługuje prawo wyborcze, mogą reklamacyę przeciwko liście wyborczej z powodu wciągnięcia nieuprawnionych do wyboru, lub niewciągnięcia uprawnionych do wyboru, wnosić w grupie powszechnego głosowania ustnie lub pisemnie u naczelnika gminy. w grupie wyborczej dopełniającej w starostwie powiatowem. Jeśli zażądane zostanie wykreślenie kogoś wpisanego do listy wyborczej, to należy do niego wystosować zawiadomienie, aby miał sposobność ustnie lub pisemnie złożyć w przeciągu 24 godzin oświadczenie w tej sprawie wobec naczelnika gminy lub władzy powiatowej do rozstrzygnięcia. W grupie wyborczej dopełniającej rozstrzyga wszelkie reklamacje i zażalenia ostatecznie polityczna władza krajowa.

Przeciwko orzeczeniu starostwa w sprawie reklamacyi może ten, kto wniósł reklamacyę, lub osoba, do której odnosi się wydane rozstrzygnięcie, wnieść w przeciągu dni trzech odwołanie do politycznej władzy krajowej.

Rozstrzygnięcie politycznej władzy krajowej jest w każdym wypadku ostateczne. Reklamacje i odwołania, wniesione po upływie terminu należy jako spóźnione odrzucić. Reklamacje należy w każdym poszczególnym wypadku wnosić oddzielnie, jeżeli reklamacyę wnosi się z powodu opuszczenia uprawnionego do wyboru, należy do niej dołączyć dokumenty potrzebne dla wykazania uprawnienia danej osoby do wyboru. Reklamacje i odwołania, w których nie przestrzegano tych przepisów, należy a limine odrzucić. Dokumenty potrzebne dla wykazania uprawnienia do wyboru, wolne są od stempła. Jeśli rozstrzygnięcie czyni zadość żądaniu reklamacyi, ma państwowa władza polityczna wykazana w trzecim ustępie przeprowadzić odpowiadające rozstrzygnięciu sprostowania listy wyborczej.

Pomijając ten wypadek, ma być licząc od chwili ogłoszenia listy wyborczej (§. 12. ustęp drugi) sprostowanie listy wyborczej przedsiębrane tylko o tyle, że państwowa władza polityczna aż do 24 godz. przed terminem wyborów obowiązana jest wykreślić z listy wyborczej te wciągnięte do niej osoby, u których, zaszła lub dodatkowo na jaw wyszła utrata austriackiego obywatelstwa lub też okoliczność uzasadniająca w myśl §§. 7. i 8. wyłączenie lub wykluczenie od uprawnienia wyborczego.

O przedsięwziętych przez państwową władzę polityczną sprostowaniach listy wyborczej należy uwiadomić naczelnika gminy, aby owe sprostowania przeprowadzone być mogły także w egzemplarzu listy, znajdującym się w przechowaniu w urzędzie gminnym.

§. 14.

Skoro tylko lista wyborcza po rozstrzygnięciu w sprawie reklamacyi została sprostowana, winna państwowa władza polityczna, wskazana w §. 12. ust. 1. a dla danego miejsca wyboru właściwa, wystawić wyborcom karty legitymacyjne dla wyboru posłów. Jeśli gminy należące do rozmaitych powiatów politycznych, złączone zostaną w grupy wyborcze (§. 31), to listy wyborcze tych gmin po ukończeniu postępowania reklamacyjnego, przesłać należy celem sporządzenia kart legitymacyjnych tej państwowej władzy politycznej, której podlega miejsce wyboru.

Karty legitymacyjne zawierać będą numer bieżący odnośnej listy wyborczej miejsce, dzień i godzinę rozpoczęcia czynności wyborczej, jakoteż godzinę zakończenia oddawania głosów, nakoniec nazwisko i miejsce zamieszkania uprawnionego do wyboru.

W miastach z własnymi statutami można naczelnikowi gminy poruczyć sporządzenie kart legitymacyjnych.

Wyborcom należy karty legitymacyjne doręczać do mieszkania; doręczenie może być poruczone naczelnikowi gminy.

Należy także wezwać wyborców w przyjęty w danym miejscu sposób, aby w wypadkach, gdyby z jakiegokolwiek przyczyny najpóźniej na 24 godzin przed dniem wyboru karty legitymacyjne nie zostały im doręczone, odebrali je sami osobiście w miejscu wskazanem w ogłoszeniu.

W miejsce zgubionych kart legitymacyjnych winna władza powołana do sporządzenia pierwotnej karty wystawić uprawnionemu do wyboru na jego żądanie duplikat.

§. 15.

Dla przeprowadzenia wyboru posłów należy wyborcom wraz z kartami legitymacyjnymi karty głosowania, które zaopatrzone być muszą pieczęcią urzędową państwowej władzy politycznej wskazanej w §. 14. ustęp 1, albo też wystawiającej karty legitymacyjne władzy gminnej (§. 14. ust. 3.) nadto zaś uwaga, że każda inna przez władzę niewydana karta głosowania będzie uważana za nieważną.

W miejsce zagubionych lub niezdatnych do użycia kart głosowania winna władza powołana do wystawiania pierwotnych kart lub też w dniu wyboru komisarz wyborczy wydać na żądanie uprawnionych do wyboru inne karty głosowania. Komisarz wyborczy wydaje także kartki głosowania potrzebne do przedsięwzięcia ściślejszych wyborów.

Termin i czas trwania oddawania głosowania należy oznaczyć w taki sposób, by wykonanie prawa wyborczego było wyborcom ile możności zapewnione.

IV. O przeprowadzeniu wyborów posłów.

§. 16.

Kierownictwo czynności wyborczej, która ma być przeprowadzona w obecności komisarza wyborczego, porucza się w grupie powszechnego głosowania, komisji utworzonej z wyborców, która składać się ma z siedmiu członków, w gminach zaś liczących mniej niż 1000 mieszkańców — z pięciu członków, w dopełniającej zaś komisji z trzech członków.

Z reguły należy ustanowić dla każdego miejsca wyborczego komisję wyborczą.

Jeśli ze względu na terytoryalną rozległość lub na liczbę ludności jest pożądanem, może bezpośrednio przełożona państwową władzą polityczną gminy ustanowić w poszczególnych gminach miejscowych lub miejscowościach kilka komisji wyborczych w obrębie całego terytorium gminy lub miejscowości. Wyborców ma się przytem przydzielać poszczególnym komisjom wyborczym według alfabetycznego porządku lub wedle przynależności terytoryalnej; zarządzenia tego rodzaju należy wcześniej ogłosić w gminie wedle przyjętego tam sposobu. Gmina miejsca wyboru ma dla każdej komisji wyborczej dostarczyć odpowiedniego lokalu.

§. 17.

Komisarza wyborczego wyznacza dla stolicy kraju polityczna władza krajowa, dla wyborców zaś poza stolicą kraju to starostwo, w którego obrębie znajduje się miejsce wyboru, albo też któremu polityczna władza krajowa poruczyła wyznaczenie komisarza wyborczego.

Urząd komisarza wyborczego jest bez naruszenia przepisów obowiązujących publicznych urzędników, urzędem honorowym, a każdy, kto w danym miejscu wyboru posiada uprawnienie do wyboru, obowiązany jest przyjąć ów urząd.

Każdej komisji przydziela komisarz wyborczy prowadzącego pióro, który ma spisać protokół o przebiegu czynności wyborczej i pomieścić w nim wszystkie ważne zajścia, jakie zdarzą się przy czynności wyborczej, zwłaszcza zaś rozstrzygnięcia, wydane przez komisję wyborczą.

§. 18.

W grupie powszechnego głosowania reprezentacja gminna miejsca wyborczego i komisarz wyborczy wyznaczają po trzech, względnie po dwóch członków komisji wyborczej z pośród uprawnionych do wyboru w miejscu wyboru w odnośnem ciele wyborczem.

Wyznaczeni we wskazany powyżej sposób członkowie w liczbie sześciu, względnie czterech, wybierają absolutną większością siódmego, względnie piątego członka komisji wyborczej, który w miejscu wyborczem w odnośnem ciele wyborczem musi być uprawniony do wyboru.

Jeśli taka większość głosów także przy drugim głosowaniu nie dojdzie do skutku, wyznacza tego członka komisarz wyborczy. W grupie wyborczej dopełniającej wyznacza dwóch

członków komisji Wydział Rady powiatowej, jednego komisarza wyborczy.

§. 19.

Członkowie komisji wyborczej wybierają ze swego grona przewodniczącego względną większością głosów.

Przy równości głosów rozstrzyga los, który wyciągnie komisarz wyborczy.

§. 20.

Uchwały komisji wyborczej zapadają bezwzględną większością głosów bez względu na liczbę głosujących.

Przewodniczący komisji wyborczej głosuje tylko przy równo podzielonych głosach i rozstrzyga w takim wypadku swym głosem.

§. 21.

Rozstrzygnięcie co do dopuszczenia do losowania, lub co do ważności oddanych głosów, przysłuża komisji wyborczej tylko wtedy:

a) jeżeli przy oddawaniu głosów zajdą wątpliwości co do tożsamości wyborcy;

b) jeżeli wyłoni się kwestya co do ważności lub nieważności niektórych oddanych głosów lub

c) jeżeli przeciwko uprawnieniu wyborczemu osoby wciągniętej do list wyborczych podniesione zostaną w ciągu czynności wyborczej zarzuty.

Zarzut w duchu ustępów a) i c) podniesiony być może nie tylko przez komisarza wyborczego i przez członków komisji wyborczej, lecz także przez wyborców, przez tych ostatnich zaś ustnie lub pisemnie i to tylko póty, póki osoba, której uprawnienie wyborcze zostało zakwestyonowane, nie oddała głosu, a w wypadku pod c) wymienionym tylko o tyle, o ile podniesiono twierdzenie, iż odnośna osoba od czasu ustalenia listy wyborczej, utraciła uprawnienie do wyboru z przyczyn wyłuszczonej w §. 4.

Rozstrzygnięcie komisji wyborczej zapasć musi w każdym poszczególnym wypadku przed dalszym ciągiem aktu wyborczego.

Rekurs przeciwko takiemu rozstrzygnięciu jest niedopuszczalny.

§. 22.

Komisarz wyborczy winien dbać o utrzymanie spokoju i porządku przy czynności wyborczej i o przestrzeganie przepisów ordynacji wyborczej, ma on też nie dopuścić do przekroczenia przez komisję wyborczą jej zakresu działania.

§. 23.

Wydane wyborcom karty legitymacyjne mają być uważane za wezwanie, aby bez żadnego dalszego wezwania jawni się w oznaczonym w nich dniu i w ciągu wyznaczonych w nich godzin, celem dokonania wyboru.

Tylko zaopatrzeni w kartę legitymacyjną, wyborcy mają celem oddania głosów wstęp do lokalu wyborczego; po oddaniu głosów winni natychmiast opuścić lokal wyborczy. O ile to dla niezamąconego przeprowadzenia wyborów okaże się potrzebnem, należy wyborców tylko pojedynczo wpuszczać do lokalu wyborczego. Zarządzenie takie wydać może polityczna władza powiatowa lub komisarz wyborczy.

Do obecności przy akcie wyborczym należy na życzenie stron, ubiegających się o wybór, przypuścić do pięciu — w większych miastach do dziesięciu — mężów zaufania z pośród uprawnionych do wyboru. Mają oni prawo być przy akcie wyborczym aż do ogłoszenia wyniku obliczenia głosów.

Tych mężów zaufania przed wyborem strony ubiegające się o wybór wymieniają politycznej władzy powiatowej, która oznacza odpowiednią liczbę z pośród proponowanych, uwzględniając ile możliwości wszystkie strony ubiegające się o wybór.

Mężowie zaufania mają być jedynie świadkami czynności wyborczej i oprócz możliwości podnoszenia zarzutów, przysługującej wyborcom wedle §. 21. lit. a) i c) nie przysłuża im żaden inny wpływ na tok czynności wyborczej.

Podczas czynności wyborczej zakazane są przemowy do wyborców, jako też wszelkie inne sposoby agitacji wyborczej, tak w lokalu wyborczym jak w budynku, w którym znajduje się ów lokal a niemniej w bliższym otoczeniu budynku w obrębie, który oznacza polityczna władza powiatowa. Należy postarać się o to, by ruch wyborców do i z lokalu wyborczego mógł odbywać się bez przeszkód.

W lokalu wyborczym winny odnośne gminy dostarczyć przyborów do pisania i potrzebnych sprzętów, dla wypełniania kart głosowania.

§. 24.

W dzień wyboru o oznaczonej godzinie i w przeznaczonem do tego miejscu zebrania rozpoczyna się czynność wyborczą ukonstytuowaniem się komisji wyborczej, która odbiera listę wyborców, tudzież przygotowane wykazy głosowania i arkusze obliczenia głosów.

Jeśli z braku ustawowych warunków nie może odbyć się ukonstytuowanie komisji wyborczej, wykonywa funkcje jej komisarz wyborczy.

§. 25.

Głosowanie odbywa się za pomocą kart głosowania.

Przy wyborze wolno używać jedynie wydanych przez władzę kart głosowania, a to pod rygorem nieważności oddanego głosu.

§. 26.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania winna komisja wyborcza przekonać się, że urna, przeznaczona do składania kart głosowania, jest próżna.

Głosowanie rozpoczyna się tem, że członkowie komisji wyborczej oddają swe głosy. Następnie oddają głosy wyborcy.

Każdy wyborca winien przy oddaniu głosu okazać swą kartę legitymacyjną.

Osoby, które oddają swe głosy, winny być po nazwisku zapisywane w wykazie głosowania, którego jeden egzemplarz ma spisywać prowadzący pióro, drugi zaś — jeden z członków komisji wyborczej.

§. 27.

Przy głosowaniu przewodniczący komisji wyborczej odbiera od każdego wyborcy złożoną kartę głosowania, wkłada każdą z osobna nieotworzoną do urny wyborczej i czuwa nad tem, by zamiast jednej nie oddano więcej kart głosowania.

§. 28.

W oznaczonej godzinie należy oddawanie głosów ukończyć. Wyborcy jednak, którzy, jeszcze przed upływem oznaczonej godziny zamknięcia głosowania zjawili się w lokalu wyborczym i w przeznaczony przez komisję wyborczą poczekalni dla wyborców lub bezpośrednio przed lokalem wyborczym, nie mogą być wykluczeni od oddania głosu.

Jeżeli zajdą okoliczności, przeszkadzające rozpoczęciu, dalszemu ciągowi lub też ukończeniu aktu wyborczego, może komisja wyborcza za zezwoleniem komisarza wyborczego odłożyć lub przedłużyć akt wyborczy do dnia następnego.

Każde takie odroczenie lub przedłużenie należy obwieścić wcześniej w sposób w miejscu używany.

Jeżeli rozpoczęło się już oddawanie głosów, ma komisja wyborcza i komisarz wyborczy akty wyborcze i urnę wyborczą wraz ze znajdującymi się w niej kartkami głosowania opieczętować, aż do dalszego ciągu aktu wyborczego.

§. 29.

Po ukończeniu oddawania głosów, o czem orzeka przewodniczący komisji wyborczej, należy zamknąć lokal wyborczy, w którym mają tylko pozostać: komisarz wyborczy, członkowie komisji wyborczej, oraz prowadzący pióro i mężowie zaufania (§. 23).

Przed skrutynium przewodniczący komisji wyborczej pomiesza kartki wyborcze w urnie wyborczej, poczem wyjmuje je i przelicza. Następnie jeden z członków komisji wyborczej rozwija każdą kartkę głosowania z osobna a przejrzawszy ją oddaje przewodniczącemu, który odczytuje kartę głośno i podaje dalej do oglądnięcia innym członkom komisji.

Dwóch członków komisji wyborczej prowadzi ma co do osób, które otrzymały głosy, po jednym egzemplarzu listy głosowania; w liście tej ma być wymieniony imiennie każdy, kto otrzymał głos na posła, a obok jego nazwiska należy położyć liczbę 1, przy drugim na niego oddanym głosie 2, przy trzecim liczbę 3 i t. d. Obie listy głosowania muszą zgadzać się z sobą i mają być podpisane przez wszystkich członków komisji i przez komisarza wyborczego.

§. 30.

Głosy, które padły na osobę wykluczoną w myśl §. 8. od wybieralności, głosy przywiązane do warunków, lub do

których dodano zlecenie dla osoby mającej być wybraną, wreszcie głosy, z których nie można dokładnie rozpoznać oznaczonej nimi osoby, są nieważne i nie dolicza się ich do głosów oddanych.

Niewypełnionych kart głosowania nie należy doliczać również do oddanych głosów.

Jeżeli karta głosowania zawiera więcej nad jedno nazwisko, należy uwzględnić tylko nazwisko najpierw wymienione w karcie głosowania, względnie w rubryce tejże.

§. 31.

Po ukończeniu aktu wyborczego zamyka się protokół prowadzony z tegoż aktu, poczem podpisują go wraz ze spisem głosowania członkowie komisji wyborczej, komisarz wyborczy i prowadzący pióro; następnie ma być protokół wraz z dołączoną listą wyborczą, ze spisem głosowania, z ważnymi, tudzież z uznanymi za nieważne kartami głosowania, wspólnie opieczętowane, zaopatrzone napisem oznaczającym treść i oddany komisarzowi wyborczemu.

Wynik obliczenia głosów ma być ogłoszony przez przewodniczącego komisji wyborczej po ponownem otwarciu lokalu wyborczego.

Jeżeli wybór posła jest już dokonany, ma komisarz wyborczy odesłać akt wyborczy politycznej władzy krajowej, jeżeli zaś oddawanie głosów dla jednego i tego samego wyboru odbywa się więcej aniżeli na jednym zgromadzeniu wyborczem, odesłać je ma do komisarza wyborczego ustanowionego dla głównej komisji wyborczej.

Jeżeli nie wszyscy członkowie komisji wyborczej podpiszą akty wyborcze, należy przyczynę tego uwidocznić w protokole wyborczym.

§. 32.

W wypadkach, w których oddawanie głosów dla jednego i tego samego wyboru odbywa się na więcej, aniżeli na jednym zgromadzeniu wyborczem, winna dokonać zestawienia ogólnego wyniku wszystkich razem aktów głosowania główna komisja wyborcza, która ma odebrać akty wyborcze nadesłane w tym celu przez komisje wyborcze komisarzowi wyborczemu, ustanowionemu dla głównej komisji wyborczej.

Główna komisja wyborcza zbiera się w obecności komisarza wyborczego w miejscowości, wyznaczonej przez polityczną władzę krajową, a składać się ma z siedmiu członków, z których po trzech członków wyznacza reprezentacja gminna siedziby głównej komisji wyborczej i komisarz wyborczy z pomiędzy osób, które w tej miejscowości uprawnione są do wyboru, w odnośnem ciele wyborczem; siódmego członka wybiera się albo mianuje po myśli postanowień §. 18. Przewodniczącego głównej komisji wyborczej wybierają członkowie komisji ze swego grona względną większością głosów.

Podczas zestawienia wyniku wyborów dozwolony jest wstęp do lokalu tej komisji tylko komisarzowi wyborczemu i członkom komisji wyborczej.

Stwierdzone przez pojedyncze komisje wyborcze wyniki aktów wyborczych, winna główna komisja wyborcza zesta-

wić, nie wdając się w badanie czynności urzędowych tychże komisji.

Po zestawieniu ogólnego wyniku wyborów zamyka się prowadzony z tego protokół, który podpiszą członkowie komisji wyborczej, komisarz wyobczy i prowadzący pióro, poczem protokół ten opieczętowany zostanie wraz z dołączonymi aktami wyborczymi nadesłanymi przez poszczególne komisje wyborcze, zaopatrzone napisem, oznaczającym treść i oddany komisarzowi wyborczemu, który winien wszystkie te akty odesłać do politycznej władzy krajowej.

Przewodniczący głównej komisji wyborczej ogłasza wynik wyborów po otwarciu lokalu komisji.

§. 33.

Za wybranego należy uważać tego, kto otrzymał więcej niż połowę wszystkich oddanych ważnych głosów.

Jeżeli nie uzyskano absolutnej większości głosów, przystępuje się do ściślejszego wyboru (§. 35).

§. 34.

Jeżeli przy pierwszym wyborze nie uzyskał nikt absolutnej większości głosów, należy przystąpić do ściślejszego wyboru (§. 35).

§. 35.

Przy ściślejszym wyborze wolno głosować tylko na te dwie osoby, które otrzymały względnie największą liczbę głosów przy poprzednim wyborze.

Przy równości głosów rozstrzyga o tem, kto ma przejść do ściślejszego wyboru, los, który wyciągnie przewodniczący komisji wyborczej.

Każdy głos, który przy ściślejszym wyborze padnie na osobę do wyboru niewciągniętą, należy uważać za nieważny.

Jeśli przy wyborze ściślejszym równo rozdziela się wszystkie oddane ważne głosy pomiędzy wciągniętą do wyboru osobą, to o tem, kto z nich uznany być ma za wybranego, rozstrzyga los, który wyciągnie przewodniczący komisji wyborczej.

§. 36.

Uprawnionych do wyboru nie można wykluczyć od wykonania prawa wyborczego przy wyborze ściślejszym, z tego powodu, że przy poprzednim wyborze nie wykonali tego prawa.

Jeżeli wybór odbywa się w kilku miejscach wyborczych lub na kilku zgromadzeniach wyborczych, wtedy komisarz wyborczy głównej komisji wyborczej zarządza wybór ściślejszy.

§. 37.

Szef politycznej władzy krajowej ma po przejrzeniu nadeszłych do tej władzy w myśl §§. 31. i 32. aktów wyborczych każdemu wybranemu posłowi wystawić i kazać doręczyć cer-

tyfikat wyboru, który to certyfikat uprawnia wybranego do wstąpieniu do Sejmu.

Jeśli w braku któregokolwiek w ustawowych warunków wybieralności odmówi się wydania certyfikatu wyborczego, to nowy wybór może być tylko w takim razie zarządzony, jeśli Izba sejmowa uzna wybór za nieważny.

Akty wyborcze odesłać należy c. k. Namiestnictwu, który je oddaje Wydziałowi krajowemu.

§. 38.

Przy podwójnych wyborach winien wybrany najpóźniej w ciągu dni ośmiu po ukonstytuowaniu się nowowybranego Sejmu w razie zaś wyboru uzupełniającego po otwarciu odnośnej sesji oświadczyć, który wybór przyjmuje. Jeśli oświadczenia takiego nie złoży w wymienionym terminie, to zarządzone przez prezydenta Izby posłów losowanie na publicznem posiedzeniu ma rozstrzygnąć, dla którego okręgu wyborczego wybór ma być ważny. Dla wolnego w następstwie okręgu wyborczego należy rozpisać nowy wybór.

§. 39.

Jeżeli okaże się w ciągu dni 90 po wyborze posła konieczność nowego wyboru w jego miejsce, to należy go przeprowadzić na podstawie list wyborczych, użytych przy ostatnim poprzednim wyborze, o ile wybór posła nie został właśnie z powodu nieprawidłowości tych list uznany za nieważny.

§. 40.

Sejm zarządza wstępne obrady nad aktami wyborczymi i po przedłożeniu sprawozdania roztrzyga o ważności każdego wyboru najpóźniej w ciągu jednego roku, po dokonaniu wyboru.

Jeśli przed upływem tego terminu odnośna komisya dla wstępnych obrad (legitymacyjna) nie przedłoży swojej uchwały, winien marszałek krajowy przedmiot ten wczas postawić na porządku dziennym, a ustanowiony przez komisję lub jeśli to się nie stało, przez marszałka referent ma bez poprzednich obrad zdać sprawę w Izbie i przedłożyć wniosek, Izba zaś na tej podstawie wydaje swe rozstrzygnięcie. Przedmiot ten nie może być na podstawie uchwały Sejmu usunięty z porządku dziennego.

Póki Sejm nie uzna za nieważny wybór posła opatrzonego certyfikatem wyborczym, który wszedł do Izby, posiada on miejsce i głos.

Jeżeli wybór posła, któremu odmówiono certyfikatu wyborczego, uznany zostanie za ważny, marszałek krajowy ma go wezwać, by wstąpił do Izby sejmowej.

